

ПО 8 Лідерство та ділові комунікації

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>07 Управління та адміністрування</i>
Спеціальність	<i>073 «Менеджмент»</i>
Освітня програма	<i>Логістика</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>II курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>5 кредитів/150 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>іспит/ МКР</i>
Розклад занять	<i>Згідно розкладу http://roz.kpi.ua/</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: к.е.н., Пічугіна Марина Анатоліївна, pichuginam@ukr.net Практичні / Семінарські: к.е.н., Пічугіна Марина Анатоліївна, pichuginam@ukr.net</i>
Розміщення курсу	<i>Посилання на дистанційний ресурс https://classroom.google.com</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

У результаті вивчення дисципліни «Лідерство та ділові комунікації» студент має сформувати систему знань та прикладних вмінь щодо використання інструментів лідерства керівником та отримати вміння будувати комунікативний процес, здатності творчого пошуку ефективних підходів до оптимізації комунікативних процесів. Вивчення курсу починається з розгляду основ сучасної концепції лідерства та продовжується дослідженням практичних підходів створення системи управління на підприємстві та забезпечення її ефективного функціонування.

Викладення курсу зорієнтоване на формування у студентів таких **компетентностей**:

СК 6 - Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК-9 - Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань;

СК-11 - Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;

СК-14 - Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності;

СК-15 - Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Завдання курсу реалізуються через досягнення наступних **програмних результатів навчання**:

ПРН-11 - Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації

ПРН-16 - Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним

ПРН-17 - Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера

ПРН-21 - Демонструвати навички оптимізації організаційно-технологічних аспектів управління закупівлями матеріальних ресурсів, логістичної підтримки виробничих процесів, збуту готової продукції, управління запасами, транспортування і вантажопереробки, складування та логістичного сервісу

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Передумови до вивчення: курс HR менеджмент, Самоменеджмент.

3. Зміст навчальної дисципліни

Перелік тем навчальної дисципліни:

1. Концептуальні засади лідерства та лідерської поведінки як соціального феномену
2. Сучасні теорії лідерства: сутність, зміст та аналіз сучасних підходів до феномену лідерства в комунікаційних процесах
3. Керівництво, влада та вплив як елементи лідерства
4. Якості лідера
5. Токсичне лідерство, деструктивне лідерство та ідентифікаційне лідерство: поняття взаємовідносин та роль особистості послідовника
6. Лідерство 4.0
7. Лідер-фенікс: лідер в умовах війни. Лідерство та прийняття рішень в умовах невизначеності та ризику
8. Лідерство як груповий процес
9. Комунікації та спілкування: місце та роль в сучасних процесах управління
10. Мистецтво спілкування лідера. Правила стратегічної мови
11. Побудова власної мережі контактів
12. Комунікативні технології для побудови персонального та організаційного бренду. Емпатійне спілкування – основа ефективної взаємодії
13. Основи управління поведінкою індивідів та мотиваційний аспект лідерства в комунікаційних процесах
14. Робота лідера в групах та командах. Внутрішньогрупова комунікація
15. Конфлікти, стреси та шляхи їх подолання в процесі управлінських комунікацій: лідерські аспекти конфліктології
16. Лідерська етика
17. Лідерство в контексті організаційної культури (інклюзивне лідерство)
18. Лідерство в логістичних процесах та управлінні ланцюгами поставок

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базові джерела	Додаткові
1. Крейг, Нік, та Влада Галкіна. Лідерство починається з призначення. Харків: Видавництво Фабула #PRO, 2019.	1. Пасєка, Микола Степанович, Надія Мирославівна Пасєка, Юлія Любомирівна Романишин, та Василь Іванович

2 Олена Борисівна Вовк, Оксана Леонідівна Зарицька, та Анастасія Валеріївна Симак. Лідерство: навчальний посібник для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 051 "Економіка". Львів: Видавництво "Новий Світ-2000", 2021. 3. Пашенко, С. Ю., Сербін, О. О., Стоян, С. П., Трофімов, А. Ю., Лукін, Д. В., & Ситницький, М. В. (2020). Креативне лідерство: навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К. 4 Апелло, Юрген, та Ганна Якубовська. Менеджмент 3.0. Agile-менеджмент. Лідерство та управління командами. Харків: Видавництво "Ранок", 2019. 5. Адізес, Іцхак Кальдерон, та Валерія Глінка. Стилі хорошого і поганого менеджменту. Київ: Наш Формат, 2020. 6. Кононець, М. О, Кононець Марія Олександрівна, Kononets Maria, Марія Олександрівна Кононець, Олена Василівна Винославська, О. В Винославська, Елена Васильевна Винославская, Винославська Олена Василівна, та Vynoslavsk Olena. Психологія лідерства: навчальний посібник. Київ: КВІЦ, 2020. 7. Гоулман, Деніел, Річард Бояціс, Енні Маккі, та Валерія Глінка. Емоційний інтелект лідера. Київ: Наш формат, 2019.	Шекета. Групова динаміка ефективних команд розробників: монографія. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2022. 2. Наварро, Джо, та А Легконець. Словник мови тіла. Секрети невербальної комунікації. Харків: Видавництво "Vivat", 2021. 3. Докаш, Віталій Іванович. Мистецтво красномовства, культури спілкування та ділової комунікації: навчальний посібник. 2-ге видання: допрацьоване і перероблене. Львів ; Чернівці: Видавництво "Новий Світ-2000", 2021. 4. Національний університет "Львівська політехніка", та Олена Борисівна Вовк. Ділова комунікація: навчальний посібник з купсу "Методи ділової комунікації" для студентів спеціальності 122 "Ком'ютерні науки" першого (бакалаврського) рівня освіти. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 5. Холод, Олександр Михайлович. Комунікаційні технології: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 6. Демченко, Володимир Дмитрович, Марія В Бутиріна, Алла М Бахметьєва, та Ірина С Бучарська. Актуальні тренди сучасного комунікативного простору: колективна монографія. Дніпро: Грані, 2020. 7. Logistic FM. Науково-практичний журнал. URL : https://logist.fm/ 8. Офіційний сайт Асоціації управління ланцюгами поставок - ASCM. URL : https://www.ascm.org/ 9. Офіційний сайт Київської школи логістики. URL: https://kyivlogisticschool.com/ 10. Телеграм канал Центр Лідерства УКУ https://t.me/LeadershipCenterUCU
---	--

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни(освітнього компонента)

Методи навчання і форми оцінювання

Викладання та опановування освітньої компоненти ґрунтується на ряді методів навчання:

основні методи навчання: лекції проблемного характеру, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами;

загальні методи навчання: проблемного викладу, інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий, евристичний;

спеціальні методи навчання: кейс метод, робота в малих групах, методи вирішення творчих завдань, презентації, дискусія.

6. Відповідність програмних результатів, методів навчання і форм оцінювання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 11, 16, 17, 21	Лекції проблемного характеру, практичні заняття, консультації, розбір кейсів, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами.	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: відповіді на практичних заняттях, виконання навчальних

	<i>Загальні методи навчання:</i> проблемного викладу, інтерактивний, проблемно-пошуковий, евристичний. <i>Спеціальні методи навчання:</i> презентації, дискусія, аналітична доповідь, мінітренінги	завдань, доповіді, модульну контрольну роботу, написання реферату. Підсумковий контроль – іспит
--	--	---

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин				Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	П	С	Всього		
1.	Концептуальні засади лідерства та лідерської поведінки як соціального феномену	2	2	2	6	Лекція1 Концептуальні засади лідерства та лідерської поведінки Практичне заняття 1 Основи лідерства: Лідерська поведінка у суспільстві	Дискусія Кейс Презентація Тестування
2.	Сучасні теорії лідерства: сутність, зміст та аналіз сучасних підходів до феномену лідерства в комунікаційних процесах	2	2	2	6	Лекція2 Сучасні теорії лідерства Практичне заняття 2 Сучасне лідерство: Теорії та комунікації	Дискусія Кейс Презентація Опитування
3.	Керівництво, влада та вплив як елементи лідерства	2	2	2	6	Лекція3 Керівництво, влада та вплив як елементи лідерства Практичне заняття 3 Тріада лідерства: Влада, вплив та керування	Дискусія Презентація Кейс
4.	Якості лідера	2	2	2	6	Лекція4 Якості лідера Практичне заняття 4 ДНК лідера: Ключові якості ефективного керівника	Презентація Ділова гра
5.	Токсичне лідерство, деструктивне лідерство та ідентифікаційне лідерство: поняття взаємовідносин та роль особистості послідовника	2	2	2	6	Лекція5 Токсичне лідерство, деструктивне лідерство та ідентифікаційне лідерство Практичне заняття 5 Розуміння токсичної та конструктивної динаміки	Дискусія Кейс Презентація Опитування Мінітренінг
5.	Лідерство 4.0	2	2	2	6	Лекція6 Лідерство 4.0 Практичне заняття 6 Цифрова еволюція лідерства: Лідерство 4.0	Дискусія Кейс Презентація Мінітренінг
6.	Лідер-фенікс: лідер в умовах війни. Лідерство та прийняття рішень в умовах невизначеності та ризику	2	2	2	6	Лекція7 Лідер в умовах війни Практичне заняття 7 Лідерство воєнного часу: Прийняття рішень під тиском	Дискусія Кейс Презентація Мінітренінг

6.	Лідерство як груповий процес	2	2	2	6	Лекція8 Лідерство як груповий процес Практичне заняття 8 Колективне лідерство: Групова динаміка успіху	Презентація Опитування Тестування
7.	Комунікації та спілкування: місце та роль в сучасних процесах управління	2	2	2	6	Лекція9 Комунікації та спілкування Практичне заняття 9 Управлінські комунікації: Серце сучасного лідерства	Презентація Мінітренінг
7.	Мистецтво спілкування лідера. Правила стратегічної мови	2	2	2	6	Лекція10 Мистецтво спілкування лідера Практичне заняття 10 Стратегічне спілкування: Мистецтво лідерського діалогу	Дискусія Кейс Презентація Тестування Мінітренінг
8.	Побудова власної мережі контактів	2	2	2	6	Лекція11 Побудова власної мережі контактів Практичне заняття 11 Мережеве лідерство: Розбудова професійних зв'язків	Дискусія Кейс Презентація Опитування
9.	Комунікативні технології для побудови персонального та організаційного бренду. Емпатійне спілкування – основа ефективної взаємодії	2	2	2	6	Лекція12 Комунікативні технології Практичне заняття 12 Комунікаційні технології в лідерстві	Дискусія Презентація Кейс
10.	Основи управління поведінкою індивідів та мотиваційний аспект лідерства в комунікаційних процесах	2	2	2	6	Лекція13 Мотиваційний аспект лідерства Практичне заняття 13 Поведінкове лідерство: Мотивація в комунікації	Презентація Ділова гра Мінітренінг
11.	Робота лідера в групах та командах. Внутрішньогрупова комунікація	2	2	2	6	Лекція14 Робота лідера в групах та командах Практичне заняття 14 Командне лідерство: Внутрішньогрупова взаємодія	Дискусія Кейс Презентація Опитування
12.	Конфлікти, стреси та шляхи їх подолання в процесі управлінських комунікацій: лідерські аспекти конфліктології	2	2	2	6	Лекція15 Лідерські аспекти конфліктології Практичне заняття 15	Дискусія Кейс Презентація

						Лідерство в конфліктах: Управління стресом та суперечками	
13.	Лідерська етика	2	1	2	5	Лекція16 Лідерська етика Практичне заняття 16 Етичний компас лідера	Дискусія Кейс Презентація Мінітренінг
14.	Лідерство в контексті організаційної культури (інклюзивне лідерство)	2	1	2	5	Лекція17 Лідерство в контексті організаційної культури Практичне заняття 16 Інклюзивне лідерство	Презентація Опитування Тестування
15.	Лідерство в логістичних процесах та управлінні ланцюгами поставок	2	2	2	6	Лекція18 Лідерство в логістичних процесах та управлінні ланцюгами поставок Практичне заняття 17 Лідерство в логістиці: Управління ланцюгами поставок	Презентація
	МКР		2	4	6	Після теми 16	МКР
	Реферат			8	8		
	Екзамен			30	30		
	Всього	36	36	78	150		

7. Самостійна робота студента

Самостійна робота студентів передбачає самостійне опрацювання додаткових матеріалів курсу, підготовку до практичних занять, виконання домашніх завдань, проведення міні-досліджень, виконання творчих завдань, підготовку до модульної контрольної роботи, написання реферату.

Політика та контроль

8. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Порушення термінів виконання завдань та заохочувальні бали

Ключовими заходами при викладанні дисципліни є ті, які формують семестровий рейтинг студента. Тому студенти мають своєчасно проходити тестування після завершення кожного розділу, писати модульну контрольну роботу у середині викладення курсу.

Штрафних балів з дисципліни не передбачається.

Відвідування занять

Відвідування занять є вільним, бали за присутність на лекція та семінарських заняттях не додаються. Втім, вагома частина рейтингу студента формується через активну участь у заходах на семінарських, а саме у вирішенні задач, участі у ділових іграх, аналізі конкретних ситуацій, груповій та індивідуальній роботі. Тому пропуск семінарських занять не дає можливість отримати студенти бали у семестровий рейтинг.

Пропущені контрольні заходи

Якщо контрольні заходи пропущено з поважних причин (хвороба або вагомі життєві обставини), студенту надається можливість додатково скласти контрольне завдання протягом найближчого тижня. В разі порушення термінів і невиконання завдання з неповажних причин, студент не допускається до складання екзамену в основну сесію.

Дистанційний режим навчання.

У разі запровадження обмежень на відвідування університету, пов'язаних з введенням карантину або режиму воєнного стану в державі, освітній процес проваджується у дистанційному режимі відповідно до Положення про дистанційне навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/188>), Регламенту організації освітнього процесу в дистанційному режимі (<https://profkom.kpi.ua/reglament-organizatsiyi-osvitnogo-protsesu-v-distantsiynomu-rezhimi/>) та Регламенту проведення семестрового контролю в дистанційному режимі (<https://osvita.kpi.ua/node/148>). Дистанційні заняття проводяться у вигляді онлайн-конференції з використанням програми для організації відеоконференцій Zoom. Посилання на конференцію надається здобувачам на початку семестру.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній або інформальній освіті.

Порядок визнання таких результатів регламентується Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/179>).

Академічна доброчесність.

При оцінювання робіт студентів особлива увага приділяється дотриманню політики академічної доброчесності. В разі виявлення дублювання робіт, такі роботи отримують нульовий рейтинг.

Політика використання штучного інтелекту.

Використання штучного інтелекту регламентується «Політикою використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського» (<https://osvita.kpi.ua/node/1225>). Усі навчальні завдання з дисципліни мають бути результатом власної оригінальної роботи здобувача. Використання штучного інтелекту для автоматичної генерації відповідей без подальшого їх аналізу та доопрацювання заборонено. Здобувачам не рекомендується покладатися на штучний інтелект, як на єдине джерело інформації. Важливо перевіряти та аналізувати отримані дані з наукових джерел. Усі випадки використання штучного інтелекту для виконання завдань мають бути чітко вказані та задокументовані. Це стосується як використання текстових генераторів, так й інших інструментів штучного інтелекту. Використання штучного інтелекту має відповідати принципам академічної доброчесності. Недотримання цього положення розглядатиметься як порушення академічної етики.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Оцінювання ґрунтується на застосування рейтингової системи оцінювання, яка передбачає систематичну роботу студентів протягом семестру і складається з наступних заходів:

1. Підготовка мінітренінгу та модерування дискусії (має 10 балів) на семінарському занятті.

- Якість підготовлених матеріалів (0-3 бали)

3 бали: Матеріали повністю відповідають темі, містять актуальну інформацію, якісно оформлену презентацію та роздаткові матеріали (90-100%)

2 бали: Матеріали в цілому відповідають темі, містять основну інформацію, базову презентацію (60-89%)

1 бал: Матеріали частково відповідають темі, містять мінімум необхідної інформації (30-59%)

- Структура та організація (0-3 бали)

3 бали: Чітка логічна структура, оптимальний розподіл часу, всі етапи тренінгу реалізовані (90-100%)

2 бали: Загальна структура присутня, основні етапи реалізовані (60-89%)

1 бал: Базова структура з порушеннями послідовності (30-59%)

- Взаємодія (0-4 бали)

4 бали: Використано різноманітні інтерактивні методи, активне залучення всіх учасників (90-100%)

2-3 бали: Використано кілька методів навчання, часткове залучення учасників (60-89%)

1 бал: Мінімальне використання методів, слабе залучення учасників (30-59%)

2. Модульна контрольна робота (має 6 балів)

МКР передбачає:

- надання відповіді на 3 теоретичні питання (рейтинговий бал за кожну правильну відповідь – 1);
- надання відповіді на кейсове аналітичне завдання відкритого типу (рейтинговий бал 3):
3 бали -- повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації);
2 бали -- неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації)
1 бал -- незначні помилки ((не менше 30% потрібної інформації)
0 балів – не відповідає вимогам на «задовільно», відповідь не надана.

3. **Вирішення практичних задач в аудиторії (має 24 бали)** – протягом семестру студенти мають брати активну участь у розв'язанні задач, що відбувається у класі, участь у ділових іграх, участь у командних заходах (рейтинговий бал 4, орієнтовна кількість заходів 6, максимальний бал – 24):
 - 4 бали – завдання виконане без помилок у повному обсязі, усі елементи є обґрунтованими та якісно представленими;
 - 3 бали – наявні певні недоліки у підготовці та/або виконанні завдання, які суттєво не впливають на його результат;
 - 2 бали – завдання виконано з певними помилками, що мають вплив на обґрунтування результату;
 - 1 бал – виконання завдання містить значні помилки або виконане частково;
 - 0 балів – завдання не виконане.
4. **Поточне тестування (має 10 балів)** – після завершення теми на практичному занятті (рейтинговий бал 2, орієнтовна кількість заходів 5).

5. Реферат – має 10 балів

- 10 – продемонстровано творчий підхід до розкриття теми, ґрунтовно розкрито тему
- 9-8 – повністю розкрито тему, однак рекомендації не достатньо розкриті, робота здана не вчасно;
- 7 – тему розкрито з певними недоліками, не відображено або не обґрунтовано або власну позицію, робота здана не вчасно;
- 6 балів – тему розкрито фрагментарно або на основі застарілих даних, роботу здано не вчасно
- 5-1 балів – тему розкрито частково на основі компіляції теоретичних матеріалів без власного обґрунтування,

- власна позиція не відображена, відсутні власні висновки;
- 0 балів – реферат не зараховано, наявний плагіат, тему не розкрито.

6. **Іспит (має 40 балів)** – проводиться у письмовому вигляді відповідно до розкладу після завершення аудиторного навчання.

Екзаменаційна робота передбачає:

- надання відповіді на 3 теоретичні питання (рейтинговий бал – 4, критерії нарахування визначені в п. 9.1);
- надання відповіді на 20 тестових питань (рейтинговий бал за кожну правильну відповідь – 1);
- виконання 1 аналітичного завдання (рейтинговий бал – 10).

Для отримання „зараховано” з першого календарного контролю (7 тижень) студент має мати не менше, ніж 15 балів (за умови, якщо на початок 8 тижня згідно з календарним планом контрольних заходів „ідеальний” студент може отримати 30 балів).

Для отримання „зараховано” з другого календарного контролю (13 тижень) студент може отримати не менше, ніж 30 балів (за умови, якщо на початок 13 тижня згідно з календарним планом контрольних заходів „ідеальний” студент може отримати 60 балів).

Умовою допуску до іспиту є мінімально 20 стартових балів. Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею. Максимальний бал за курс – 100 балів.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни

Можливе зарахування сертифікатів проходження дистанційних чи онлайн курсів за тематикою курсу. Зокрема:

- Емоційний інтелект <https://eduhub.in.ua/courses/emociyniy-intelekt>

Можливе отримання додаткових балів за:

- Участь у тренінгу в рамках проекту Жан Моне Модуль «Сталі ланцюги постачання в ЄС- Sustainable Supply Chains in EU» 101175734 — SSCEU на тему «Інноваційний розвиток сталих ланцюгів постачання: орієнтири ЄС»

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доцент кафедри менеджменту к.е.н., доц. Пічугіна Марина Анатоліївна

Ухвалено кафедрою менеджменту підприємств (протокол № 18 від 27.06.2025)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол № 11 від 30.06.2025р.)